

Instruks om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg

Fastsatt av Mattilsynet ved hovedkontoret 29. juni 2007.

1. Omfang

1.1 Instruksen omfatter det lokale Mattilsynets kartlegging av og kontroll med forekomst av *Salmonella* i flokker av fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg for å forebygge smitte til dyr og mennesker, samt spredning til miljøet. Instruksen er en del av gjennomføringen av nasjonalt kontrollprogram for *Salmonella* i de virksomheter som er omfattet av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg.

2. Prøveuttak

2.1 Den løpende kartleggingen av forekomsten av *Salmonella* hos avlsfjørfe skal skje ved uttak av prøver i henhold til vedlegg 1.

2.2 Den løpende kartleggingen av forekomsten av *Salmonella* hos levende fjørfe som skal slaktes til humant konsum, skal skje ved uttak av prøver i henhold til vedlegg 2.

2.3 Den løpende kartleggingen av forekomsten av *Salmonella* i egg til konsum skal skje ved uttak av prøver hos eggproduserende fjørfe i henhold til vedlegg 3.

2.4 Den løpende kartleggingen av og kontrollen med forekomsten av *Salmonella* i fjørfefôr skal skje ved uttak av prøver i virksomheter i henhold til forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer.

3. Krav til prøvetaking, metode, laboratorier og verifisering av resultater m.m.

3.1 Prøvetaking, oppbevaring og transport av prøver til laboratoriet, samt forbehandling av prøver, skal skje i henhold til forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg § 7 og § 19, jf. forskriftens vedlegg 4 og 5.

3.2 Dersom det lokale Mattilsynet tar prøve i henhold til nasjonalt kontrollprogram samtidig som virksomhet er pålagt å ta prøve, kan prøve tatt av Mattilsynet erstatte virksomhetens prøve.

3.3 Prøver som inngår i det nasjonale *Salmonella* kontrollprogrammet, skal undersøkes ved offisielle laboratorier eller nasjonalt referanselaboratorium.

3.4 Forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg kapittel V gjelder for prøver tatt av det lokale Mattilsynet i henhold til denne instruksen.

3.5 Definisjon av positiv prøve følger av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg § 3. Dersom fjørfe er vaksinert i strid med forbudet i forskrift 20. desember 1999 nr. 1310 om vaksinasjon av husdyr, vilt, fisk og andre akvatiske dyr (vaksinasjonsforskriften), skal de anses som positive for *Salmonella*.

3.6 Dersom fjørfe er behandlet med antibakterielle midler for å ta vare på verdifullt genetisk materiale i tråd med forskrift 11. mai 2007 nr. 539 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1091/2005 av 12. juli 2005 om implementering av forordning (EF) nr. 2160/2003 for så vidt angår krav vedrørende anvendelse av særlig bekjempelsesmetoder som ledd i de nasjonale *Salmonella* kontrollprogrammer, og forordningens artikkel 1 nr. 2 bokstav b, skal avkom i første generasjon

(livkyllinger) under oppdrettsperioden testes hver 14. dag ved hjelp av en prøvetakingsplan som er i stand til å oppdage en prevalens på 1 % med 95 % sikkerhet.

4. Rapportering og varsling

4.1 Resultater av prøver skal oppbevares sammen med opplysningene om dato og sted prøven ble tatt, identifikasjon av flokken, samt ytterligere opplysninger som Veterinærinstituttet eventuelt krever.

4.2 Prøvetaking og resultater i forbindelse med nasjonalt *Salmonella* kontrollprogram skal rapporteres til Veterinærinstituttet etter retningslinjer gitt av dem.

4.3 Ved mistanke om eller påvisning av *Salmonella* skal det lokale Mattilsynet varsle regionkontor, som så varsler hovedkontoret. Det lokale Mattilsynet skal også straks underrette kommunelegen eller fylkesmannen.

5. Tiltak

5.1 Ved påvisning av *Salmonella* skal det lokale Mattilsynet foreta nødvendige undersøkelser med tanke på å klarlegge smittekilde, herunder ta prøver av fôr og annet materiale som kan være potensiell smittekilde, for bakteriologisk undersøkelse. Det lokale Mattilsynet skal ta nødvendige avføringsprøver fra eventuelle andre dyrearter i dyreholdet. Det lokale Mattilsynet skal registrere kontaktbesetninger som det er sannsynlig at smitten kan komme fra, og gjøre nødvendige undersøkelser i disse. Det lokale Mattilsynet skal foreta nødvendige undersøkelser for å klarlegge eventuell spredning av smitten fra besetningen.

Det lokale Mattilsynet skal undersøke eksisterende hygienep praksis og smittebeskyttelse i besetningen og eventuelt gi pålegg om nødvendige forbedringer, jf. forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer.

5.2 Det lokale Mattilsynet skal legge ned forbud mot bruk av lokaler for levende dyr der det er påvist *Salmonella* med hjemmel i forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer. Før forbudet oppheves skal infiserte rom og utstyr være rengjort og desinfisert, en bakteriologisk undersøkelse skal være utført med negativt resultat, og lokalene for levende dyr, unntatt rugerier, skal ha stått tomme i minimum 30 dager etter rengjøring og desinfeksjon. I rugerier skal alle prøvene tatt ut i løpet av en fjorten dagers periode med intensivt prøvetaking, være negative.

5.3 I de tilfeller der det lokale Mattilsynet har gitt tillatelse til sanitetsslakting, skal Mattilsynet ta ut et antall prøver av halsskinn i henhold til vedlegg 4.

Prøvene skal analyseres ved bruk av metode anbefalt av EUs referanselaboratorium i Bilthoven, Nederland, modifisert ISO 6579 (2002) Annex D, eller metode NMKL nr. 71, femte utgave, og forbehandles i henhold til anvendt metodikk.

5.4 Tiltak for øvrig følger av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med *Salmonella* i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg.

6. Ikrafttredelse

6.1 Denne instruksen trer i kraft straks.

VEDLEGG 1 – Prøvetaking av flokker av avlsfjørfe

Produksjon	Prøvetidspunkt	Prøvested	Prøvemateriale	Prøven tas av
Avisfjørfeflokker	Daggamle	Besetning	5 transportkasser fra en leveranse: kasepapir (>1 m ² totalt) eller svaberprøver (>1 m ² totalt). Analysert som en samleprøve.	Virksomhet
	4 uker gamle	Besetning	2 par svabersokker. Analysert som en samleprøve.	Virksomhet
	2 uker før flytting	Besetning	2 par svabersokker. Analysert som en samleprøve.	Virksomhet og MT: en gang i året for hver besetning.
Voksne flokker	Annenhver uke	Besetning	5 par svabersokker. Analysert som en samleprøve. [2 avføringsprøver, hver 150 g, ved bursystem. Analysert enkeltvis].	Virksomhet og 3 x MT: 0-4 uker etter flytting, 8-0 uker før slakt og én gang mellom de ovennevnte tidspunktene.

Mattilsynet (MT)

Virksomhet – følger av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg

VEDLEGG 2 – Prøver av flokker av slaktefjørfe

Prøvetidspunkt	Prøvested	Prøvemateriale	Prøven tas av
10 – 19 dager før slakt*	Besetning	2 par svabersokker. Analysert som en samleprøve.	Virksomhet og MT: En gang i året i hver besetning

Mattilsynet (MT)

Virksomhet – følger av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg

* Resultater må foreligge før slakt, slikt at tiltak kan iverksettes i forhold til besetninger der det er positive funn.

VEDLEGG 3 – Prøver av flokker av eggproduserende fjørfe

Produksjon	Prøvetidspunkt	Prøvested	Prøvemateriale	Prøven tas av
Livkylling	Daggamle	Besetning	5 transportkasser: kasepapir (>1m ² totalt) eller svaberprøver (>1m ² totalt). Analysert som en samleprøve.	Virksomhet
	2 uker før flytting	Besetning	2 par svabersokker. Analysert som en samleprøve. Burhøns: Avføringsprøve (150g).	Virksomhet og MT én gang i året i hver besetning
Verpehøns	Hver 15. uke	Besetning	2 par svabersokker. Analysert som en samleprøve. Burhøns: Avføringsprøve (150g).	Virksomhet og MT én gang i året for hver besetning

Mattilsynet (MT)

Virksomhet – følger av forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg

VEDLEGG 4

Antall dyr i flokken	Antall dyr som skal undersøkes	Antall dyr i flokken	Antall dyr som skal undersøkes
1 - 5	5	161 - 180	50
6 - 10	10	181 - 200	51
11 - 20	19	201 - 250	53
21 - 30	26	251 - 300	53
31 - 40	31	301 - 350	54
41 - 50	35	351 - 400	55
51 - 60	38	401 - 450	55
61 - 70	40	451 - 500	56
71 - 80	42	501 - 600	56
81 - 90	43	601 - 1200	57
91 - 100	45	1201 - 4000	58
101 - 120	47	> 4000	59
121 - 160	49		